

BAĞLI LİSTELER

- Singly linked lists (Tek bağlı)
- Doubly linked lists (Çift bağlı)
- Circular lists
- Skip lists
- Self-organized lists
- Sparse tables

Yrd.Doç.Dr. M. Ali Akcayol

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Singly linked lists

- Dizilerin dezavantajları.
  - Boyut değiştirme zordur
  - Yeni bir eleman ekleme zordur
  - Bir elemanı silme zordur
  - Diziler tüm elemanları için hafızada yer ayırırlar

Metin

Bağlı dizilerle bu problemler
aşılabilir.

Mahmut	0
Mehmet	1
Melek	2
Melike	3
Murat	4
Mustafa	5
Mürsel	6
	7

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Singly linked lists

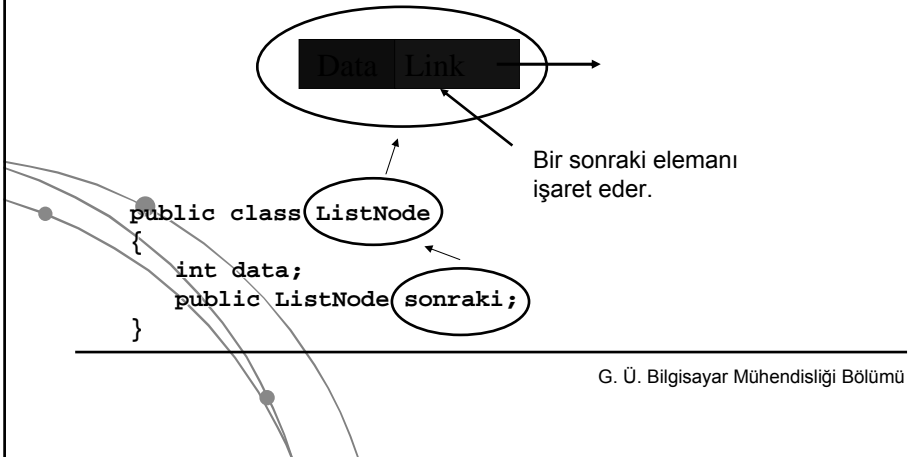
- Her dizi elemanı için ayrı hafıza alanı ayrılır.
- Bilgi kavramsal olarak sıralıdır ancak hafızada bulunduğu yer sıralı değildir.
- Herbir eleman (node) bir sonrakini gösterir.

BAĞLI LİSTELER

Singly linked lists

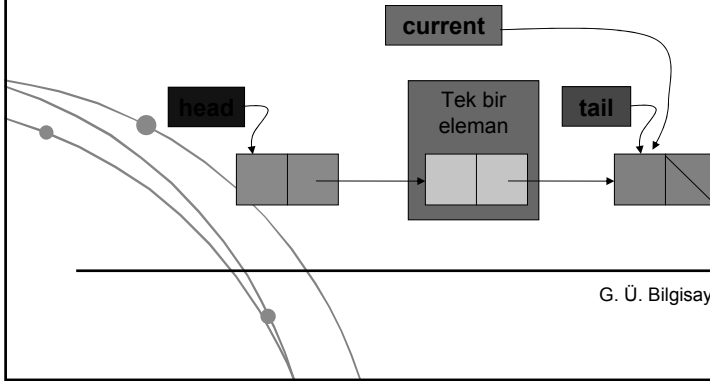
- Listedeki her bir eleman data ve link kısmından oluşur.
- Data kısmı içerisinde saklanan bilgiyi ifade eder.
- Link kısmı ise kendisinden sonraki elemanı işaret eder.

BAĞLI LİSTELER

Singly linked lists

- Listede bir başlangıç elemanı vardır (head).
- Listenin birde sonuncu elemanı vardır (tail).
- Listede aktif (current) eleman şu anda bilgilerine ulaşabileceğimiz elemandır.

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Singly linked lists (işlemler)

- Listeye eleman ekleme
  - Başa
  - Sona
  - Sıralı
- Listeden eleman silme
  - Baştan
  - Sondan
  - Tümünü
  - Belirlenen bilgiye sahip elemanı
  - İstenen sıradaki elemanı
- Arama
- Listeleme
  - İstenen bilgiye göre
- Kontrol
  - Boş liste
  - Liste boyutu

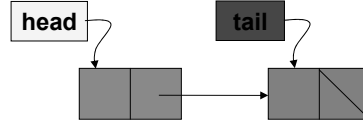
G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Singly linked lists (Liste oluşturma)

```
public class ListNode
{
    public string adSoyad;
    public ListNode sonraki;
    public ListNode(string adSoyad)
    {
        this.adSoyad = adSoyad;
    }
}

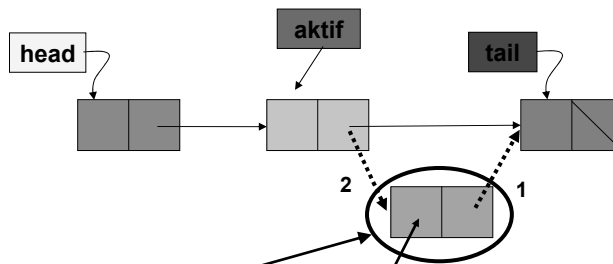
public class LinkedList
{
    public ListNode headNode, tailNode;
    public LinkedList()
    {
        headNode = new ListNode("head");
        tailNode = new ListNode("tail");
        headNode.sonraki = tailNode;
        tailNode.sonraki = tailNode;
    }
}
```


G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Singly linked lists (Eleman ekleme)

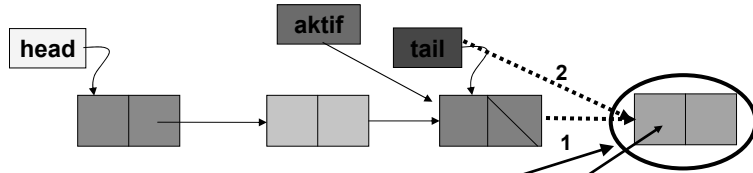


```
ListNode yeniNode = new ListNode("Mustafa");
1 yeniNode.sonraki = aktif.sonraki;
2 aktif.sonraki = yeniNode;
```

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Singly linked lists (Eleman ekleme)

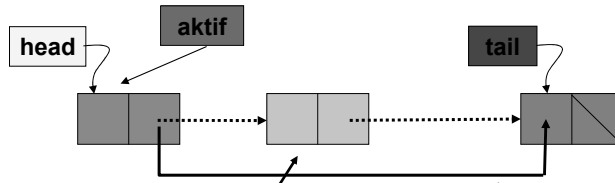


```
ListNode yeniNode = new ListNode("Mustafa");  
1 aktif.sonraki = yeniNode;  
2 tailNode = yeniNode;
```

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Singly linked lists (Eleman silme)

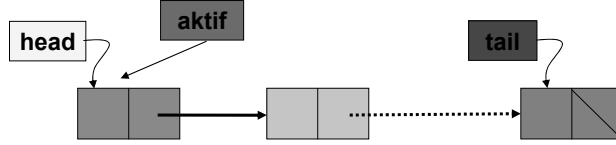


```
while ((aktif.sonraki != bagliListe.tailNode) && (aktif.sonraki != silinecekNode))  
{  
    aktif = aktif.sonraki;  
}  
aktif.sonraki = aktif.sonraki.sonraki;
```

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Singly linked lists (Eleman arama)

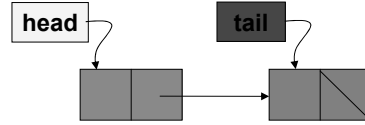
```
while ((aktif.sonraki != bagliListe.tailNode) && (aktif.sonraki != arananNode))
{
    aktif = aktif.sonraki;
}
```

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Singly linked lists (Boş liste)

```
if (head.sonraki == tail) listeBos = true
else listeBos = False;
```


Eleman sayısı:

```
int i = 0;
ListNode aktif = bagliListe.headNode;
while (aktif.sonraki != bagliListe.tailNode)
{
    aktif = aktif.sonraki;
    i++;
}
listeBoyutu = i;
```

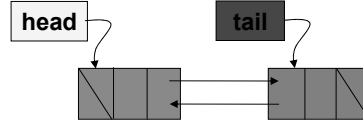
G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Doubly linked lists (Liste oluşturma)

```
public class ListNode {
    public string adSoyad;
    public ListNode oncesi, sonraki;
    public ListNode(string adSoyad)
    {
        this.adSoyad = adSoyad;
    }
}

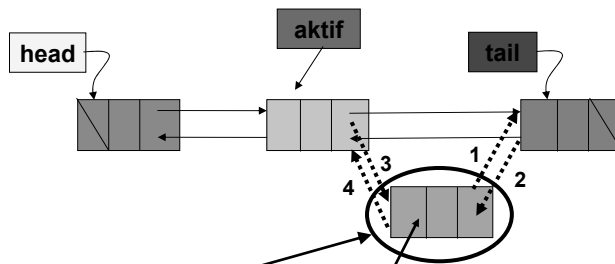
public class LinkedList {
    public ListNode headNode, tailNode;
    public LinkedList()
    {
        headNode = new ListNode("head");
        tailNode = new ListNode("tail");
        headNode.oncesi = headNode;
        headNode.sonraki = tailNode;
        tailNode.oncesi = headNode;
        tailNode.sonraki = tailNode;
    }
}
```


G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Doubly linked lists (Eleman ekleme)

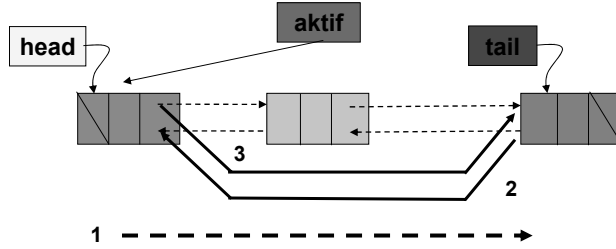


```
ListNode yeniNode = new ListNode("Mustafa");
1 yeniNode.sonraki = aktif.sonraki;
2 aktif.sonraki.oncesi = yeniNode;
3 aktif.sonraki = yeniNode;
4 yeniNode.oncesi = aktif;
```

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Doubly linked lists (Eleman silme)

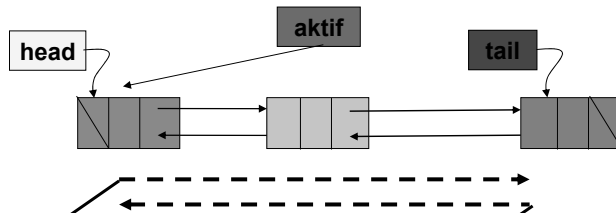


```
while ((aktif.sonraki != bagliListe.tailNode) && (aktif.sonraki != silinecekNode))
{
1   aktif = aktif.sonraki;
}
2 aktif.sonraki.sonraki.onceki = aktif;
3 aktif.sonraki = aktif.sonraki.sonraki;
```

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Doubly linked lists (Eleman arama)


```
while ((aktif.sonraki != bagliListe.tailNode) && (aktif.sonraki != arananNode))
{
1   aktif = aktif.sonraki;
}
while ((aktif.onceki != bagliListe.headNode) && (aktif.onceki != arananNode))
{
2   aktif = aktif.onceki;
}
```

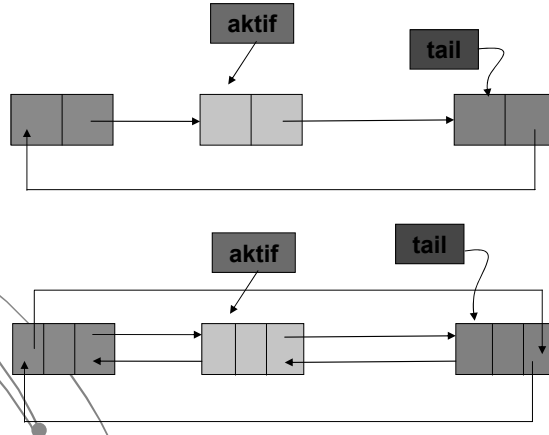
G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Circular lists

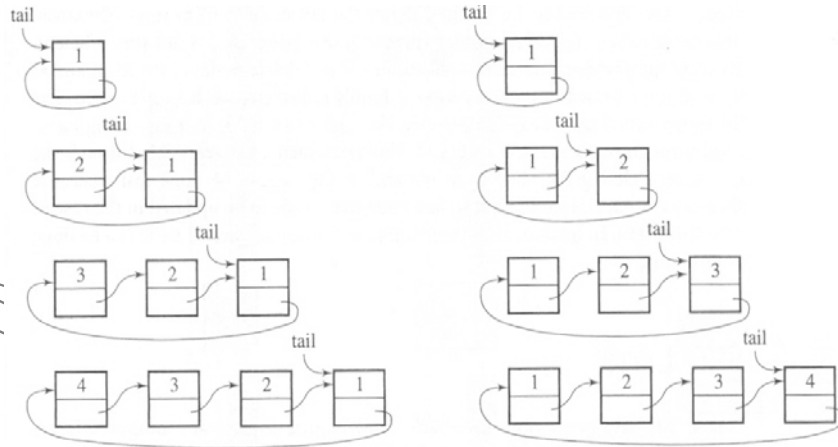
Sadece 1 tane sabit node vardır (tailNode)

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Circular lists

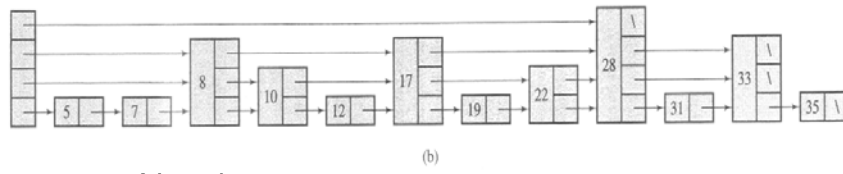
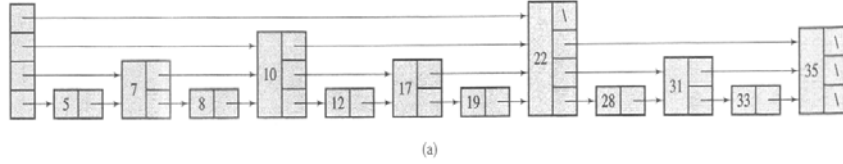

Listenin başına ve sonuna eleman ekleme

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Skip lists

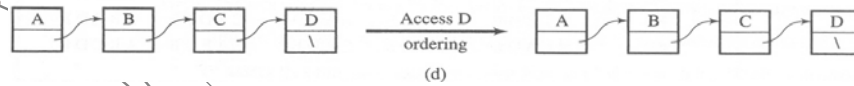
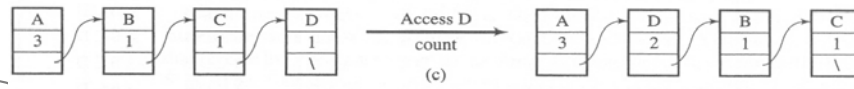
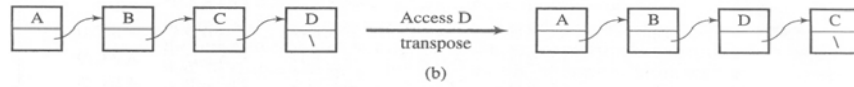
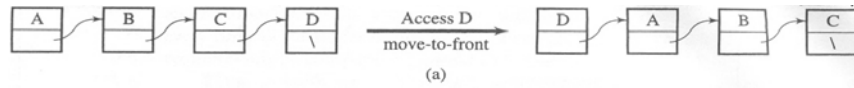

Eleman ekleme ve silme zordur. Listenin yeniden seviyelendirilmesi gerekir.
Arama işlemi çok hızlıdır.

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Sel-organizing lists

Move-to-front: Erişilen elemanı listenin başına alır
Transpose: Erişilen elemanı önündekiyle yer değiştirir
Count: Erişilme sayısına göre sıralar
Ordering: İstenen kritere göre sıralar

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

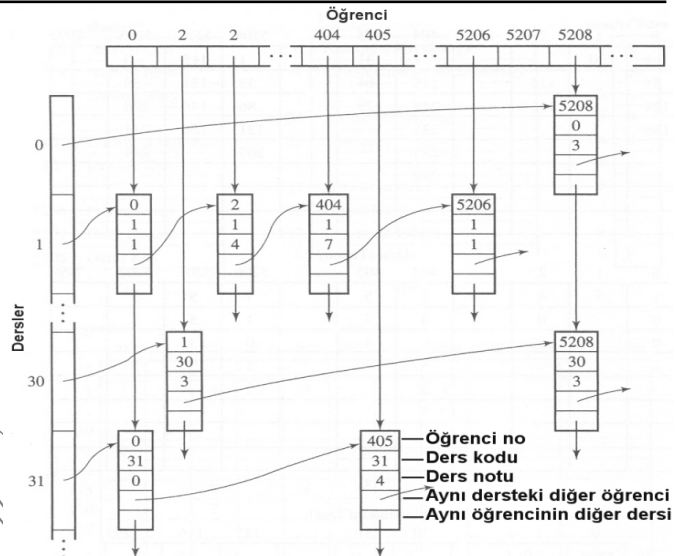
Sparse tables

		Öğrenci											
Notlar		0	1	2	...	404	405	...	5206	5207	5208	...	7999
Dersler	0										3		
	1	1		4		7			1				
	:												
	30		5								3		
	31	0					5						
	:												
	115			0		4				5			
	116			3									
	117												
	:												
299													

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Sparse tables
Bağlı dizilerle
gösterim

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Linked Lists (Gazi Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü)

Linked List

1

head
0429001 Kemal 80
0429002 Mehmet 75
0429003 Ahmet 85
0429004 Pinar 82
0429005 Betül 78
tail

Numara 0429001 2

Ad Soyad Kemal

Ortalama 80 8

Liste Boş

Ekleme İşlemi

3

Başa
 Sıraya
 Sona

Ekle

Silme İşlemi

4

Baştakini
 Sondakini
 Tümünü
 Girilen Numarayı
 Girilen Sırayı

Sıra 0

Sil

Listeleme İşlemi

5

Numaraya Göre
 Ada Soyada Göre
 Ortalamaya Göre

Listele

Liste Boyutu

7

Liste Boyutu 0

Liste Boyutu

Yrd.Doç.Dr. M. Ali Akcayot
Gazi Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Haftalık Ödev:

K adet ders için N adet öğrencinin numara ve harf ortalamalarını bağlı dizilerle gösteriniz.

- Herbir node öğrenci numarası, dersin kodu, dersin harf ortalaması bilgilerini bulunduracak.
- Her öğrencinin numarası headNode içindeki bilgi olacak.
- Her dersin kodu headNode içindeki bilgi olacak.
- Herbir node aynı derste bir sonraki öğrenciyi gösterecek.
- Herbir node aynı kişinin diğer dersini gösterecek.
- Program Windows application olarak hazırlanacak ve aşağıdaki işlemleri butonlarla yapacak.

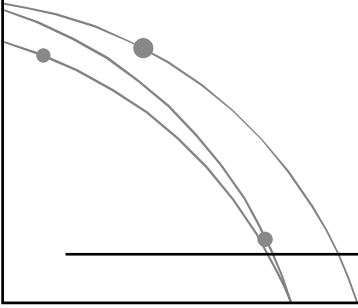
- 1- Bir öğrenciye yeni bir ders ekleme
- 2- Bir derse yeni bir öğrenci ekleme
- 3- Bir öğrencinin bir dersini silme
- 4- Bir derste bir öğrenciyi silme
- 5- Bir derste tüm öğrencileri numara sırasına göre sıralı listeleme
- 6- Bir öğrencinin aldığı tüm dersleri ders koduna göre sıralı listeleme

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

BAĞLI LİSTELER

Gelecek Hafta Yığınlar (Stacks)

G. Ü. Bilgisayar Mühendisliği Bölümü